

Spis treści

Wstęp	9
-------------	---

1

TEORETYCZNE PODSTAWY NAUKI O ZARZĄDZANIU ŚRODOWISKIEM 13

1.1. Zmiana paradygmatu nauki	14
1.2. Rozwój ekonomii środowiska	18
1.3. Rozwój ekologii społecznej	25
1.4. Powstanie teorii systemów	29
1.5. Rozwój teorii organizacji i zarządzania	36

2

OGÓLNY MODEL SYSTEMU ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM 43

2.1. Pojęcie i model systemu zarządzania	43
2.2. Rodzaje procesów ochrony środowiska	48
2.3. Sterowanie i zarządzanie w ochronie środowiska	51
2.4. Ogólny model obiektu zarządzania	54
2.5. Ogólny model systemu zarządzającego	59

3

CHARAKTERYSTYKA OBIEKTU ZARZĄDZANIA 67

3.1. System środowisko	67
3.2. System gospodarka	76
3.3. System społeczeństwo	85
3.4. Wybrane relacje międzysystemowe	95

4

**PRAWNO-POLITYCZNE INSTYTUCJE SYSTEMU
ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM** 109

4.1. Podstawowe pojęcia	109
4.2. System regulacji ogólnoprawnych	111
4.3. Polityka ekologiczna i polityka ekorozwoju	118
4.4. Ogólnopolityczne uwarunkowania polityki ekologicznej	127
4.5. Polityka ekologiczna Unii Europejskiej	132

5

**ORGANIZACJA SYSTEMU ZARZĄDZANIA
ŚRODOWISKIEM** 135

5.1. Teoretyczne podstawy tworzenia organizacji	135
5.2. Centralne organy i urzędy administracji rządowej	142
5.3. Wojewoda	159
5.4. Samorządy terytorialne	161
5.5. Instytucje finansowe	172
5.6. Rola sądów w zarządzaniu środowiskiem	183
5.7. Instytucje kontrolne ochrony środowiska	187
5.8. Rola organizacji społecznych w zarządzaniu środowiskiem ...	192

6

NARZĘDZIA ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM .. 197

6.1. System informacji ekologicznej	197
6.2. Programowanie i planowanie w dziedzinie ochrony środowiska	210

6.3. Instrumenty prawnoadministracyjne	222
6.4. Instrumenty ekonomiczne	237
6.5. Procedury i zalecenia ekologiczne	250
6.6. Instrumenty oddziaływania społecznego	265
6.7. Finansowanie systemu zarządzania środowiskiem	271

7

PROEKOLOGICZNE SYSTEMY ZARZĄDZANIA W PRZEDSIĘBIORSTWACH

7.1. Droga do zarządzania środowiskowego w przedsiębiorstwie ..	285
7.2. Program czystszej produkcji	297
7.3. Proekologiczne aspekty zarządzania jakością produkcji	307
7.4. Zarządzanie środowiskowe w przedsiębiorstwie	313
7.5. Proekologiczne aspekty zarządzania bezpieczeństwem pracy w przedsiębiorstwie	335

8

ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKIEM W GMINIE

8.1. Ochrona środowiska w systemie zarządzania gminą	343
8.2. Analiza środowiskowych, gospodarczych i społecznych uwa- runkowań rozwoju gminy	349
8.3. Wizja, strategia i polityka rozwoju gminy	358
8.4. Zarządzanie ochroną środowiska w gminie	367
8.5. Programowanie ekorozwoju gminy	375
8.6. System zarządzania środowiskowego w gminie	381

Literatura	393
------------------	-----

Spis tablic	399
-------------------	-----

Spis schematów	401
----------------------	-----